

Honnyi Levelek

és

Tudósítások.

Magyar Ország.

Egy tudós Hazánkfia, nagy tiszteletű *Rajnis József*, az eltöröltetett Jézus Szerzetének nevezetes tagja, a' Győri Kir. Akadémiának híres Oratora, a' múlt September hólnap 23-dik napján Keszthelyen meg halálozott. Sok tudós nyomtatott és nyomtatatlan deák és magyar munkái által örök emlékezetet szerzett magának. Született K. Sz. Kőszeg városában. Meghúlt tetemei a' Kesztheli parochiális templomnak kriptájába tétettek le illendő halotti pompával az örökké való nyugalomra.

Kedves Hazánkunk sok szőlőtermő részeiből oly tudósításokat vettünk, hogy az idej termés nagy reménységgel biztatja a' szőlős gazdákat, és sok hegyen oly gazdag a' termés, hogy a' mustnak elegendő hordókat találni nem lehet, és hogy egy üres hordóért a' pintéreknek vagy bodnároknak más hordó mustal fizetnek. — Ilyen bő termés vőlt némelly Budai hegyeken. — Jóságára nézve is nem sokkal alábbvaló az idej must a' tavalinál, a' Soproni, Ruszti, és több fertőkre fekvő szőlő hegyeken még hozzá sem fogtak a' szüreteléshez, és ha kedvezőbb vőlna az idő járása, 's a' szőlő szem tökéletesen megéredhetne, vagy ha a' hó alól kellene a' szőlővesszőről lehúlt szőlőszemeket fel szedni, sok borvevőket kapnának a' Sopronyi szőlős gazdák szőlőziából.

E' már haldokló Mind-Szent Havának 19-ik napján, Fels. Urunknak egyik kedves testvér öttse *Antal* Cs. Kir. fő Hertzeg, kedves testvér bátyjának Nádor Ispány Eő Cs. Kir. Fő Hertzegségének társaságában a' Magy. Nemzeti muzeumot, melly naponként mind jobban jobban nevedik meg látogatni, 's annak kü'ső és belső betséa való örömét és jó tettzését kegyelmesen ki jeleateni méltóztatott. Ezen fő Vendég egynéhány napokra az Eő Cs. Kir. testvér bátyjának, kedves Nádor Ispányunknak Buda szomszédtságában lévő *Üröm* nevű helységében is, a' szüretelés megtekintésére ki menni méltóztatott.

Azok a' fényes innepiések, mellyek a' múlt Septemb. 12-ik napján *Kis Mártonban* kezdődtek, érdemesek, hogy közönségesse tétetődjenek a' két Magyar Hazában. Az uralkodó Hertzegné, született *Lichtenstein Mária* hertzegasszony neve napját megelőző estén, a' *Thurn Taxisi Hertzeg és Hertzegné*, az ifjú Hertzeg *Eszterházy Pál* feleségének szüléi sok ágyú durogások közt mentek bé *Kis Mártonba*, 's méltóságokhoz képest fogadtattak el; esteli 9 óraker a' hertzegi theátromban szép opera, az az, énekes játék tartatott, mellyen az *Eszterházi hertzegi Ház* a' *Thurn és Tuxisi hertzeg és hertzegné*, és sok uraságok megjelentek. Septemb 13-ikán reggeli 10 óraker *Wilt Jósef Győri Püspök* Eő Nagysága nagy misét mondott, délben gazdag vendégség vólt; estére az új házaspárnak tiszteletére szép tüzi játék adatott, az azután következett napokon October 5 ik napjáig, különbkülönbféle mulatságokkal töltötték idejüket a' hertzegi

vendégek, úgymint vadászatokkal, kontzertekkel, bálokkal, és muzsikálásokkal. Ezen innepléseket *Albert Szakszoniai Kir.* és *Tessini Herceg* is maga jelenlétével meg tisztelni méltóztott.

Sopronyból Octob. 23-ik napján. E' folyó hólnap 19-ikén, Soprony Vármegyében a' marha húsnek az árra 12 krajtzárra határoztatott.

A' folyó oskolai esztendőben a' Sopronyi Evangelikum Gymnasiumban a' Primanusoknak következő tudományok taníttatnak:

1. *Titt. Rayts Péter* Rector és Professor Úrtól: *Moralis Theologia*; a' Tudományoknak közönséges *Encyclopediája*, *Algebra*, *Geometria*, a' *Pericopiák* magyarázása, a' *Zsidó nyelv*, a' *stilusban és disputatiókban való gyakorlások*.

2. *Titt. Rumi Károly György* a' *Filozofia és História* Professorától, bévezetés a' *Filozofiába*, *Logica*, *Metaphisycá*, a' *Természetnek Civilis*, és a' *nemzetek törvénye*, a' *Magyar Ország Statisticaja*, és *pragmatica Históriaja*.

3. *Seybold Pál* a' *Philologia és Physica* Professorától: *Xenophontis memorabilia Socratis*, *Virgibus Aeneise*, *Cicero de Officiis*, *Physica*, avagy a' *természeti tudomány*.

4. A' *Rhetoroknál Seybold* Professor Úrtól: *Rhetorica*, *Poëtica*, *Mythologia*, *Archeologia*, a' *Görög nyelv*, *Ciceronis Orationes et Epistolae*, *Virgiliusnak Eclogai*, és *Horátznak némely Ódái*, a' *Stylusban és Declamatziókban való gyakorlások*.

5. *Rumi* Professor Úrtól: *Európának Geografiája*, *régi közönséges História* a' *régi Geographiával együtt*, és *természeti história*.

6. *Rajts Péter* Rector és Professor Úrtól;
a' Keresztény Vallás, Arithmetika, Algebra és Geometria.

A' deákoknak száma most nagyobb mint volt a' múlt oskolai esztendőben.

A' Magy. Kurirnak első írója, a' ki maga is sok esztendőig tanult a' Német Országi Universitásokban, következő jegyzést teszen a' Sopronyi Evangelikum Gymnasiumnak ezen hirdményérőf, hogy ezen pontban a' Német Országi fő oskoláknak dítséretes példájokat követi mellyekben minden esztendőben kétszer, úgy mint Aprilisnek és Octobernek kezdetekben illy jeles nyomtatott Tudósítást szoktak a' Publicummai közleni, mellyből a' tanuló ifjak által láthatták, minémű tudományokat tanulhatnak ebben az első vagy utolsó fél esztendőben. — Méltó, hogy a' Sopronyi Evang. Gymnasiumnak dítséretes példáját a' Magy. Országi több Gymnasiumok is kövessék.

* * *

Tudósítás.

*A' Magyar emlékezetes írásokra való elő-
fizetés eránt Rumi Károly György
Sopronyi Professor Úr részéről.*

Mint hogy azon idő, melly a' Magyar emlékezetes írásokról a' Magy Kurirban, 1812-ik esztendőben a' 22-ik szám alatt tett jelentésében, az előfizetésre meghatározott idő vége felé közelget: sajnálkodva kénteleníttem a' Magyaroknak és a' Magy. Litratura minden barátinak tudtok-

ra adni, hogy ezen munkámra, mellynek a' Magyar História és Philologia baráti előtt óhajtott jelenésnek kellene lenni, mind eddig kevés előfizetőim találkoztak. Úgy látszik tehát, hogy ez a' Hazai História és Nyelv bővítését tárgyazó igyekezet is csak kegyes óhajtság fogna maradni.

Mindazonáltal, mivelhogy sokan, a' kik a' literaturát kedvellik, azt állíttyák, hogy az Előfizetők tsekély számát a' mostoha idő, és az uralkodó prénzbéli szükség okozza, 's arra kérnek, hogy a' praenumeratio idejét hosszabítsam meg, minthogy várhattuk, hogy minden testünkre tartozó szükséges dolgok óltsódni kezdvén a' Literatura baráti közzül még a' szegényebbek is tehetnek félre egynéhány forintot a' lélek szükségeinek kipótolására: örömet engedek az ókívánságoknak, és a' praenumeratio idejét, Mártzius hava első napjáig 1813-ik észt. meg hosszabbítom. Azon kívánságokat némellyeknek, hogy az előre fizetendő summát 3 forintról béváltó czédulában alább szállítisam, fájdalom nem tellyesíthetem, mert a' papiros és nyomtatáshoz meg kívántató költségek nem szállottak úgy le, mint az élelemre tartozó dolgoknak ára, hanem a' régi nagy árok mellett maradtak, és a' magyar munkáknak, a' mint tudjuk, koránt sem akad annyi vevőjők, mint a' németeknek és deákoknak; azért is az előre fizetendő summá 3 forint marad béváltó tzédulában. Hogy ha mindazonáltal a' nyomtatás elkezdéséig a' papiros, és a' nyomtatáshoz meg kívántató költségek jóval alább szállanának, ezen kívánt környüállást

így fogom használni, hogy az első kötetet egy alfabétummal nagyobbra készítem.

Mint hogy a' Magy. Historiának és Philologiának több kedvellői azt óhajtyák, hogy az első jelentésben említett historiai documentumok helyett, mellyek a' hajdani Magy. Országi zenebonás idöket tárgyazzák, inkább másokat választanék, mellyekben senki semmiképen meg nem ütközhetnék, azért ezen kívánságnak is eleget akarok tenni, és azok helyett más még nyomtatatlan nem kevésbé fontos historiai documentumokat fogok előadni.

Mint hogy az első jelentésben csak kevés praenumerans gyűjtők neveztetek meg, és némelyek, kik Literaturánkat kedvellik, és ezen igyekezetemben való boldogulásomat szívessem óhajtyák, azt kívánják, hogy azok közzül többeket Magyar és Erdély Országának különbkülönb részeiben lakozókat nevezek meg, ezen kívánságnak is eleget teszek. Azért is a' következő tisztelt Uraknál lehet praenumerálni ú. m.

Sopronyban magamon kívül Rajts Péter Rector és Professor Úrnál.

Posonyban Wéber Simon Péter Könyvnyomtató és Könyváros, Bilnitza Professor, és Landes Könyváros' Uraknál.

Pápán Titt. Pápai Sámuel Úrnál.

Weszprémben Ruszek Professor Úrnál.

Keszthelyen Titt. Asboth János Director Úrnál.

Győrött Sikos Predikátor, és Erdélszky Rector és Professor Úrnál.

Köszegen Schneller Predikátor Úrnál.

Peston Titt. Szemere Horváth István, Schwartner Márton Professor, Fultsár István Uraknál, és Eggenberger's Kilián Könyvárosoknál.

Budán Tiszt. Virág Benedek Úrnál.

Debretzenben Sárvári Pál és Varga István Professor Uraknál.

Nagy Váradon D. Kosztin és Keresztúri Professor Uraknál.

Egerben Bodnár Antal Professor Úrnál.

Jászberényben T. Horváth Péter Director Úrnál.

S. Patakon Szombati és Nagy Ferentz Professor Uraknál.

Széphalmon Kazintzy Ferentz Úrnál.

Kassán Rumi József és Lintner Sámuel Uraknál.

Eperjesen Sennovicz Prof. Úrnál.

Löcsén Liedemann Márton Rector és Professor Úrnál.

Késmárkon Genersich János Prof. Úrnál.

Szomólnokon Gaal Plebánus Úrnál.

Rosnyón Farkas Rector és Professor Úrnál.

Besztertze Bányán Magda Rector és Prof. Úrnál.

Selmetzen Kanka Rect. és Prof. Úrnál.

Bétsben a' Magy. Kurir Íróinál, és Schaunburg Könyvárosnál.

Erdélyben Mélt. Cserey Farkas Úrnál.

Krasznában Mélt. Cserey Miklós Úrnál.

Andrásfalván Dobrentei Gábor Úrnál.

Brassóban Albrich Prof. Úrnál.

Szebenben Hochmeister Könyváros Úrnál.

Egyszersmind kérem minden magyar Literatúrát kedvellő Urakat, hogy Praenumeránsok szerzése által igyekezetemben segéllyenek. Fáradságokért a' 10-ik exemplárra ingyen számot tarthatnak. Kérem a' praenumeránsokat gyűjtő Urakat öszveségesen, hogy Februárius végével a' praenumeratióból béjövő pénzt a' Praenumerans Urak neveikkel együtt küldjék meg. A' Praenumerans és igyekezetemet előmozdító Uraknak neveik a' munka eleibe fognak nyomtattni.

Hogyha a' praenumeratio által az első kötetre, a' nyomtatásra megkívántató költségeknek csak fele jönne is bé; még is azon fogok lenni, hogy költsönözött pénzel a' mi hibáz az én szerentsém rovására ki pótoltassék, és így szándékom végre hajtassék. Ígérem pedig azt is, hogy mostani lakásomnak történhető megváltoztatasa szándékom tellyesítésében semmiképen meg nem gátol. — Vajha ezen utólsó' a' magyar emlékezetes irások kiadását eszközlő próba sikeretlen ne lenne. Ha pedig az még is meg történnék, azon esetben a' Praenumerans Uraknak pénzek a' praenumerans gyűjtők által kezekre fog küldtettni.

Költ Sopronyban October 22-ik napján 1812-ikben.

Rumi Károly György a' Filozofiának és a' szép tudományoknak Doktora, a' Filozofiának és Historiának Professora, több Német Országi tudós Társaságoknak betsületből való és levelező tagja.